

ارزیابی نقش سیستم حمل و نقل ریلی در بهبود ترافیک کلان شهرها

نمونه موردی: متروی تهران

محمد رضا احمدنیا^{۱*}، نیلوفر طاهری^۲.

۱- دکتری شهرسازی، مدرس دانشگاه پیام نور، ahmadnia_1355@yahoo.com

۲- کارشناس مهندسی شهرسازی، دانشگاه پیام نور کرج، niloofartaheri1465@gmail.com

خلاصه

در سال های اخیر با توجه به رشد جمعیت شهری، سیستم های حمل و نقل عمومی و به خصوص متروها در زمینه جابجایی مسافر از اهمیت ویژه ای برخوردار شدند. به طوری که طبق آمار، در پایان سال ۲۰۱۷ به طور متوسط روزانه ۱۶۸ میلیون مسافر در ۱۸۲ کشور جهان، از مترو برای سفرهای درون شهری استفاده کردند. درمیان کلانشهرهای جهان، تهران با جمعیتی در حدود هشت میلیون و ششصد هزار نفر در رتبه بیست و چهارم جهان قرار گرفته و طبق آمار منتشره از راه آهن شهری تهران و حومه، متروی تهران به طور میانگین بیش از ۳ میلیون مسافر را جابجا می کند. مقاله حاضر پس از برشمردن مزیت های استفاده از حمل و نقل ریلی و به طور خاص متروی تهران، مزیت اقتصادی را به عنوان مهم ترین مزیت این ناوگان حمل و نقل معرفی کرده؛ هم چنین با توجه به نقش حمل و نقل ریلی و در راس همه مترو، در کاهش آلودگی هوا و محیط زیست و کاهش مصرف سوخت های فسیلی آن را بهترین جایگزین برای حمل و نقل موتوری می داند. هم چنین به عقیده نویسنده، مترو گزینه برتر در اتصال به شهرهای اقماری کلانشهر تهران می باشد. در پایان پس از بررسی مزایای مترو، پیشنهاداتی مطرح می گردد که با توجه به کمبود های این ناوگان شامل توسعه تاسیسات و تجهیزات و توسعه خطوط سریع السیر است.

کلمات کلیدی: کلانشهر، حمل و نقل ریلی، مزیت اقتصادی، مترو، گزینه برتر

۱- مقدمه

به منظور حل مشکل ترافیک شهر تهران و ترغیب شهروندان به عدم استفاده از خودرو شخصی در سال ۱۳۵۴ سازمان برنامه و بودجه شهرداری تهران بررسی وضعیت حمل و نقل شهری را به یک شرکت فرانسوی به نام سوفرتو واگذار نمود. بادر نظر گرفتن چشم انداز بیست ساله و تخمین جمعیت تهران تا سال ۱۳۷۰ و جهت تامین اهداف تشکیلاتی حمل و نقل، استفاده از سیستم مختلط "خیابان مترو" که در آن یک شبکه مترو به ناحیه مرکزی شهر سرویس می دهد و به وسیله توسعه شبکه روزمینی مناسب تکمیل می گردد پیشنهاد گردید.

تهران در حال حاضر دارای چند ویژگی عمده است. از یک طرف ضریب تولید سفر سرانه در مقایسه با سایر شهرهای بزرگ جهان در حدود مشابه قرار دارد و از طرف دیگر تراکم جمعیت در مناطق شهری از حدود شهر های مشابه بالاتر است. به طوری که در شرایط موجود و با توجه به محدودیت ظرفیت معابر در تعدادی از کریدور های اصلی تهران

*corresponding author: دکتری شهرسازی، مدرس دانشگاه پیام نور

Email: ahmadnia_1355@yahoo.com